

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/21/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200591
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8018200591.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. F., bytom D. Č.. XXX, XX-XXX, F. H., právne zast.: V4 Legal, s. r. o., so sídlom Tvrdeho 783/4, Žilina, IČO: 36 858 820, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta 8, za účasti zamestnávateľa žalobcu: B. W. S., XX-XXX X. XX, F.Á. H., právne zast.: V4 Legal, s. r. o., so sídlom Tvrdeho 783/4, Žilina, IČO: 36 858 820, v konaní o žalobe opomenutého účastníka konania, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, č. k. 2Sa/23/2018-51 zo 07.11.2018, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove uznesením, č. k. 2Sa/23/2018-51 zo 07.11.2018 zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 45503-2/2013-BA zo dňa 28.11.2013, ktorým žalovaná odvolanie žalobcu zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa č. 700-4160-40/2013-SL zo dňa 08.08.2013, ktorým táto rozhodla, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.02.2013 podľa slovenskej legislatívy.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd zdôraznil, že žaloba žalobcu bola podaná až dňa 16.10.2015, teda oneskorene. Z uvedeného dôvodu mal za to, že bol povinný v zmysle ustanovenia § 99 písm. b/ SSP konanie zastaviť, keďže zistil taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, a nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 SSP. Uviedol tiež, že pokiaľ žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanej doručiť mu napadnuté rozhodnutie, súd takýto postup považoval za neefektívny a nevhodný, pretože žalobca využil riadny opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu a ním navrhovaný spôsob postupu by prichádzal do úvahy iba v tom prípade, ak by mu nebolo doručené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky v Starej Ľubovni, v dôsledku ktorého nesprávneho postupu by mu bola odňatá možnosť podať proti prvostupňovému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Poukázal tiež na to, že zo spisu nie je možné zistiť, ako v konečnom dôsledku

poľská inštitúcia sociálneho poistenia ZUS rozhodla o uplatniteľnej legislatíve.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“). Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Trval na tom, že napadnuté rozhodnutie žalovanej je rozhodnutím o poistnom, ktoré sa podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení doručuje účastníkom konania do vlastných rúk. Krajskému súdu vytkol, že v odôvodnení uznesenia absentuje argumentácia súdu vo vzťahu k posúdeniu námietky žalobcu, že je opomenutým účastníkom konania. Navrhol preto, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zdôraznila, že rozhodnutie o vzniku, resp. zániku poistenia sa neoznamuje doručením do vlastných rúk a na žalobcu inštitút opomenutého účastníka nemožno aplikovať. Trvala na tom, že žalobca nedodrжал zákonnú lehotu, nakoľko žalobu podal po lehote dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Navrhla preto uznesenie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nebola podaná dôvodne, a preto je potrebné ako nedôvodnú ju zamietnuť podľa § 461 SSP.

6. Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

7. Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) prerušení konania,
- e) zastavení konania.

8. Podľa § 179 ods. 1 SSP ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

9. Podľa § 179 ods. 7 SSP ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

10. Podľa § 181 ods. 1 SSP fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

11. Podľa § 181 ods. 4 SSP zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

12. Podľa § 98 ods. 1 písm. d/ a g/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene alebo je neprípustná.

13. Podľa § 55 ods. 3 SSP každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

14. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

15. Žalobca podal správnu žalobu tvrdiac, že rozhodnutie žalovanej mu nebolo doručené v súlade s § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. do vlastných rúk. S poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/13/2011 zo dňa 20.09.2011 mal za to, že ak nebolo rozhodnutie správne doručené podľa zákonných predpisov, s takouto vadou sú spojené závažné procesnoprávne následky, nemôže začať plynúť lehota na podanie odvolania alebo žaloby a rozhodnutie nemôže nadobudnúť právoplatnosť, pretože doručenie rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci.

16. V konaní nebolo sporné, že obe rozhodnutia správnych orgánov adresované žalobcovi prevzala iná osoba na adrese žalobcu, ktoré zistenie korešponduje obsahu administratívneho spisu. Krajský súd však žalobcu nepovažoval za opomenutého účastníka, a konanie o jeho žalobe zastavil, a to s poukazom na ustanovenie § 99 písm. b/ SSP, lebo žaloba o preskúmanie rozhodnutia bola podaná oneskorene.

17. Kasačný súd sa s názorom krajského súdu, že žalobca nie je opomenutým účastníkom konania stotožnil.

18. Zákon č. 461/2003 Z. z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.. Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 18.08.2011 č. 58179-1/2011-KEM, ktorým rozhodla, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.02.2013 podľa slovenskej legislatívy, je rozhodnutím o poistnom podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z..

19. Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z. z. v sporných prípadoch. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu.

Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. V takomto prípade však musí byť celkom zrejmé a nepochybné, že povinné sociálne poistenie vzniklo a trvalo, resp. stále trvá. Právnou otázkou, o ktorej sa rozhoduje takýmto rozhodnutím je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z. z. povinný platiť a odvádzať.

20. Odlišnosť oboch právnych inštitútov je zrejماً tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z. z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí aj rozhodovanie o poistnom.

21. Ide teda celkom zjavne o odlišné právne inštitúty, pričom zákon nevyžaduje pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia doručovanie do vlastných rúk. Uvedené je rozhodujúce aj pre následné vyhodnotenie právneho záveru o opomenutom účastníkovi konania.

22. Kasačný súd tiež dospel k záveru, že predmetné rozhodnutie pobočky žalovanej je rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk

nevyžaduje. Je potrebné konštatovať, že žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa riadne doručené dňa 19.08.2013 a rozhodnutie žalovanej mu bolo riadne doručené dňa 09.12.2013, hoci (v oboch prípadoch) ho prevzala iná osoba na adrese trvalého bydliska žalobcu, ochotná odovzdať ho žalobcovi. Žalovaná so žalobcom konala a obe rozhodnutia mu riadne doručila, preto žalobcu nie je možné považovať za opomenutého účastníka podľa § 179 ods. 1 SSP.

23. Podľa § 179 ods. 7 SSP, ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

24. Z procesného hľadiska tak bolo potrebné, aby krajský súd žalobu žalobcu s poukazom na § 98 ods. 1 písm. d/ SSP odmietol ako oneskorene podanú, keďže žalobca bol s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu riadne oboznámený, o čom svedčí aj skutočnosť o jeho riadne a včas podanom opravnom prostriedku voči tomuto rozhodnutiu. Jeho domnienka, že je potrebné považovať ho za opomenutého účastníka je (vzhľadom na zákonnosť postupu žalovanej pri doručovaní preskúmaných rozhodnutí) mylná a nezakladá právny dôvod na opätovné doručenie rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov, ako sa sťažovateľ nesprávne domnieva.

25. Vychádzajúc z toho, že krajský súd vecne správne skonštatoval zmeškanie zákonnej lehoty na podanie žaloby, pričom dôvody uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé zvrátiť samotné ukončenie konania pred krajským súdom z (iných než) procesných dôvodov, kasačný súd s prihliadnutím jednak na zásadu hospodárnosti konania a jednak na skutočnosť, že odstránenie uvedeného procesného pochybenia by nemalo žiadny vplyv na akékoľvek zlepšenie procesnej situácie žalobcu, rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, keď navyše daný procesný nedostatok žalobca vo svojej kasačnej sťažnosti ani nenamietal, hoci v konaní bol po celý čas kvalifikovane právne zastúpený.

26. Z dôvodov vyššie uvedených kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu vyhodnotil ako nedôvodnú a podľa § 461 SSP ju zamietol.

27. Kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP účastníkom náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže žalobca nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

28. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.